

VÍTÁME VÁS V PŘÍRODNÍM AREÁLU BOTANICKÉ ZAHRADY!

Botanická zahrada hl. m. Prahy může svým návštěvníkům kromě expozičních ploch a skleníku Fata Morgana nabídnout i rozsáhlý přírodní areál, který je součástí přírodního parku Drahaň – Troja.

Z přírodovědeckého hlediska jsou zdejší lesy a chráněná území jedinečnou částí Prahy. Spolu se Stromovkou tvoří její „zelené plíce“, které jsou navíc velice snadno dostupné – pouhou půlhodinou městskou dopravou od centra.

Na trase naučné stezky budete procházet zachovalou příměstskou, v minulosti intenzivně obhospodařovanou, zemědělskou krajinou s jednotlivými usedlostmi, kolem kterých se dosud nacházejí fragmenty zahrad, sadů, vinic a pastvin. Celé území je cenné jak ekologicky, tak biologicky, geomorfologicky, a z velké části rovněž historicky.

Nejcennějšími lokalitami, které cestou navštívíte, jsou chráněná území – přírodní památky Havránka, Salabka a Velká skála.

Naučná stezka začíná na křižovatce úvozové cesty s Nádvorní ulicí (cca 25 m od vchodu na venkovní expoziční plochy). Na zhruba 3 km dlouhé trase stezky je rozmístěno celkem 10 informačních panelů a panorama na vřesovišti Pustá vinice.

Na celou trasu byste si měli vyšetřit alespoň 2 hodiny času; poměrně náročné je stoupání od úvodního panelu (úvozovou cestou plnou výmolů, říčních valounů a oblázků) až na dětské hřiště. K náročnějším úsekům patří rovněž výstup k přírodní památce Velká skála, od prameniště potoka Haltýř.

Celá trasa je velice dobře značena – bílým čtvercem se zeleným pruhem, vedoucím po úhlopříčce. Naučná stezka končí na zastávce autobusů č. 112 „Kovářna“. Trasu můžete opustit i v její polovině – u parkoviště botanické zahrady v Bohnicích (NS prochází jeho spodní částí), kde můžete využít autobus č. 144 jedoucí na metro C - Kobylisy.

Informace na panelech naučné stezky se budou v průběhu roku postupně měnit. Na zimu jsme připravili verzi věnovanou geologii. V červnu, v době pastvy, se na vyhlídce nad přírodní památkou Salabka a u vřesoviště Pustá vinice dozvíte více o vlivu pastvy na chráněná území. Další informace o naučné stezce najdete na webových stránkách botanické zahrady nebo na www.prazskestezky.cz.

Doufáme, že se k nám budete rádi vracet! Je zde krásně v každém ročním období!

Botanická zahrada hl. m. Prahy
Nádvorní 134, 171 00 Praha 7 – Troja
www.botanicka.cz

PŘÍRODNÍ PAMÁTKA SALABKA

Geologický podklad tvoří buližníky a fylitické břidlice. Matečná hornina není kryta žádnými kvarténními uloženinami, pouze mělkými vrstvami zvětraliny a půdami rankerového typu. Proto můžeme pozorovat přímý vliv matečné horniny na vegetační pokryv. Na kyselých výchozech buližníků se dobře daří vřesu (*Calluna vulgaris*), který tu nejčastěji roste s metličkou křivolakou (*Avenella flexuosa*). Výchozy břidlic indikují nejčastěji společenstva s dominancí válečky prapořité (*Brachypodium pinnatum*) a hlaváče bleďožlutého (*Scabiosa ochroleuca*), s dalšími doprovodnými druhy, např. kostřavou žlábkatou (*Festuca rupicola*), ovsíkem vyvýšeným (*Arrhenatherum elatius*), ovsíkem lučným (*Helictotrichon pratense*) nebo jasně žlutě kvetoucí vikvovitou rostlinou - štírovníkem růžkatým (*Lotus corniculatus*). Ze stepních rostlin se zde objevuje máčka ladní (*Eryngium campestre*), nápadná svými šedomodře ojímnými květenstvími, známá též jako tzv. stepní běžec. V rámci údržby chráněných území nechává botanická zahrada ve spolupráci s Magistrátem hl. m. Prahy vřesoviště Salabku a Pustou vinici vypásat stádem koz a ovcí. Tímto návratem k tradičnímu obhospodařování dochází ke zmlazování porostů vřesu, který by jinak zcela odumřel. Podobný účinek má pastva na okolní stepní společenstva.

PŘÍRODNÍ PAMÁTKA HAVRÁNKA – ÚDOLÍ POTOKA HALTÝŘ

Předmětem ochrany je několik pramenů, z nichž nejsilnější byl v minulosti jímán cisternou a využíván pro potřeby Trojského zámku. Dnes je chráněn dřevěným přístřeškem. Před výstavbou bohnického sídliště byla voda pitná. V mokřadní vegetaci u prameniště dominuje síťina sívá (*Juncus inflexus*) a vrbovka chlupatá (*Epilobium hirsutum*), z dalších druhů zde můžete vidět bílé kvetoucí tužebník jilmový (*Filipendula ulmaria*), přesličku bahenní (*Equisetum palustre*) nebo časné na jaře kvetoucí devětšil bílý (*Petasites albus*).

PŘÍRODNÍ PAMÁTKA HAVRÁNKA – VŘESOVISŤE PUSTÁ VINICE

Na minerálně chudých výchozech buližníku roste, stejně jako na Salabce, vřes obecný (*Calluna vulgaris*). Mimo dominantního vřesu a metličky křivolaké (*Avenella flexuosa*) zde roste například jestřábník chlupáček (*Hieracium pilosella*), kyselka obecná (*Acetosella vulgaris*) a zvonek okrouhlostý (*Campanula rotundifolia*). Část chráněného území s hlubší půdou zarůstají teplomilné keře, především trnky (*Prunus spinosa*) a hlohy (*Crataegus* sp.).

PŘÍRODNÍ PAMÁTKA VELKÁ SKÁLA

Je geologicky nejzajímavější a současně nejvýše položené (314 m n. m.) zastavení na trase naučné stezky. Celé území tvoří výrazný skalní hřeben, zčásti ukrytý mezi stromy, tvořený buližníky (silicity) a na úpatí také buližníkovou sutí. Masiv vystupuje ze sprašových sedimentů. Vegetace Velké skály je velmi chudá a z velké části tvořená nepůvodními společenstvy. Úpatí svahů pokrývá druhotně vysázený modřín (*Larix*

decidua), akát (*Robinia pseudoacacia*) a borovice černá (*Pinus nigra*). Původní společenstva nalezneme ve vrcholových částech masivu. Jsou to především porosty s dominantním vřesem (*Calluna vulgaris*) a s dalšími doprovodnými druhy, které již znáte z vřesoviště Salabka nebo Pustá vinice.

DĚTSKÉ HŘIŠTĚ A ZVUKOVÉ OBJEKTY „LES PLNÝ ZVUKŮ“

Aby byla naučná stezka co nejzajímavější pro děti, vede její trasa bývalou pískovnou, ve které v roce 1998 výtvarník Luskáš Gavlovský vytvořil své úplně první dětské hřiště z přírodních materiálů. S objekty Lukáše Gavlovského se budete setkávat na celé trase – mo-

Vřesoviště Salabka

lutné dubové lavice na vyhlídce nad vřesovištěm Salabka a na Pusté vinici jsou, stejně jako lavice – vzorkovnice dřev, hrazda, hřiště pro petanque a zvukové objekty „Les plný zvuků“ jeho dílem.

Lesní xylofon

Dřevěný můstek na dětském hřišti

Panorama na Pusté vinici

Naučná stezka přírodním areálem BOTANICKÉ ZAHRADY

Mapa přírodního areálu 1 : 5 000

VÝTAH Z NÁVŠTĚVNÍHO ŘÁDU

Vážení návštěvníci, prosíme vás, abyste se po celou dobu pobytu v přírodním areálu botanické zahrady chovali podle pravidel občanského soužití, a s největší ohleduplností k přírodnímu prostředí i k ostatním návštěvníkům.

Pro pohyb v chráněných územích, které se v přírodním areálu nacházejí, platí ustanovení zákona č. 114/1992 O ochraně přírody a krajiny, v platném znění a dalších souvisejících předpisích.

V přírodním areálu je zakázáno:

- TRHAT ROSTLINY, LÁMAT VĚTVE STROMŮ A KEŘŮ NEBO JINAK NIČIT NEBO POŠKOZOVAT ROSTLINY A OSTATNÍ PŘÍRODNINY.
- RUŠIT, ODCHYTÁVAT, ZRAŇOVAT A USMRČOVAT VOLNĚ ŽIJÍCÍ ŽIVOČICHY.
- ZATĚŽOVAT PŘÍRODNÍ PROSTŘEDÍ NADMĚRNÝM HLUKEM.
- POŠKOZOVAT A NIČIT INFORMAČNÍ PANELE.
- ODHAZOVAT ODPADKY MIMO ODPADKOVÉ KOŠE NEBO JINAK NARUŠOVAT POŘÁDEK.
- MANIPULOVAT S OTEVŘENÝM OHNĚM A KOUŘIT. VÝJIMKU TVOŘÍ POUZE VYHRAZENÉ OHNIŠTĚ VE SPODNÍ ČÁSTI DĚTSKÉHO HŘIŠTĚ.
- VJÍŽDĚT NA KOLECH NEBO MOTOROVÝCH VOZIDLECH MIMO VYZNAČENÉ CESTY.
- VŠECHNA CHRÁNĚNÁ ÚZEMÍ I CELÝ PŘÍRODNÍ AREÁL JE UZAVŘEN PRO KONĚ.
- V CHRÁNĚNÝCH ÚZEMÍCH MUSÍ BÝT PSI UVÁZÁNÍ NA VODÍTKU.

Cesty v přírodním areálu se v zimním období neudržují, vstup na vlastní nebezpečí.

Dětské hřiště je v zimním období uzavřeno.

Chráněná území Salabka a Havránka (vřesoviště Pustá vinice) jsou v době pastvy uzavřena a obehnaná elektrickým ohradníkem. Prosíme vás, nevstupujte za ohradník, nerušte stádo! Děkujeme za pochopení

S plným zněním Návštěvního řádu se můžete seznámit na www.botanicka.cz

DOPRAVNÍ SPOJENÍ PRŮVODCOVSKÁ SLUŽBA

MHD

Bus 112 ze stanice metra C Nádraží Holešovice do zastávky ZOO nebo Botanická zahrada Troja, odtud cca 5 minut.
Bus 144 ze stanice metra C Kobylisy do zastávky Na Pazderkách, odtud do areálu SEVER 3 minuty, do skleníku Fata Morgana 10 minut chůze po trase naučné stezky lesními a nebezpečnými cestami.

AUTO, AUTOBUS

Parkování v nejbližším okolí BZ není dovoleno. Použijte parkoviště u hlavního vchodu do ZOO, parkoviště u severního vchodu do ZOO (otevřeno v sezoně o víkendech) nebo parkoviště BZ v ulici K Pazderkám. Cesta od tohoto parkoviště vede po trase naučné stezky, je velice dobře značena a netrvá déle než 10 minut. Parkoviště je, na rozdíl od parkovišť ZOO, sítězené.

PARKOVNÉ:

Osobní automobil: první 2 hodiny 15,- Kč/hod, pak 5,- Kč/hod a to až do 19:00
Autobus: první 4 hodiny 50,- Kč/hod, pak zdarma až do 19:00

PŘÍVOZ: POBBABA – PODHOŘÍ:

Je v provozu denně, pouze při prvním a vyšších stupních povodňové aktivity je uzavřen. Na přívozu platí průkazka MHD nebo zaplatíte jednorázové jízdné 20,- Kč (děti do 6 let, psi a kočárky zdarma, děti 6 – 15 let 10,- Kč). Od přívozu trvá cesta do botanické zahrady 10 – 15 minut. Podrobnosti na www.ropid.cz.

PARNÍK:

Cesta od přístaviště ve Stromovce je velice dobře značena, ale je poněkud delší. Musíte projít částí Stromovky, přejít lávku přes Vltavu, oběhnout areál Trojského zámku a vystoupat do kopce až k botanické zahradě. Cesta trvá více než 25 minut. Doby odjezdu parníků najdete na www.paroplavba.cz.

PRŮVODCOVSKÁ SLUŽBA

Pokud se chcete na trasu naučné stezky vydat s průvodcem, můžete si ho předem objednat na telefonu 603 582 191 (paní Veronika Trmalová) nebo e-mailem pruvodci@botanicka.cz. V případě zájmu lze výklad uzpůsobit přání nebo probírané školní látce.